9-LABORATORIYA MASHG'ULOTI

Mavzu: CorelDraw dasturi Beze instrumenti bilan ishlash.

Ishning maqsadi: CorelDraw dasturi Beze instrumenti bilan ishlash koʻnikmalarini oshirish

Kutilayotgan natija: Talabalarda Coreldraw dasturi bilan ishlash hamda tasvirlar chizish, ishlov berish koʻnikmalari hosil qilinadi.

Amaliy ish jihozi: Kompyuter, Coreldraw dasturi, tarqatma materiallar **Ish rejasi:**

Mavzuni oʻrganib chiqish Topshriq variantlari bilan tanishish Topshriq variantlarini bajarish

CorelDRAW dasturida nurli shakllar chizish

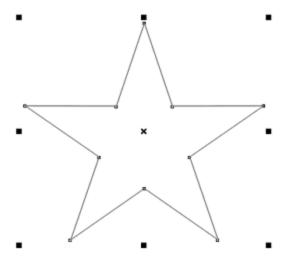
Demak, ushbu darsda, Corel Draw dasturida oʻzidan nur sochadigan shakllar chizishni oʻrganamiz.

1. Avvalo Corel Draw dasturini ishga tushiramiz va yangi oyna ochamiz. Buning uchun **File > New** yoki **Ctrl+N** tugmalarini bosamiz.

Dastlab shakl chizib olamiz. Xohlagan shaklni chizaveramiz.

Misol uchun, Instrumentlar orasidan **Star tool** (Yulduzcha)ni tanlaymiz va oynamiz oʻrtasiga sichqonchamiz yordamida yulduz chizamiz.

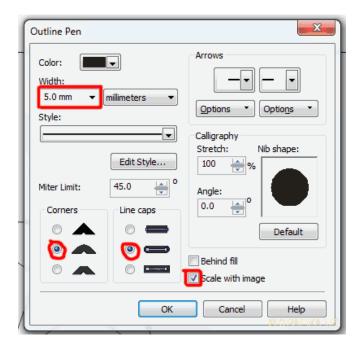

@ GRAFIKA.UZ

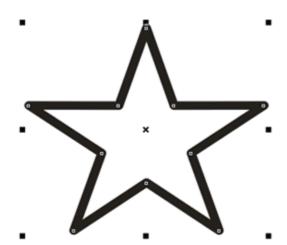
2. Insturmentlar orasidan Outline Pen Dialog ni tanlaymiz yoki F12 tugmasini bosamiz

Quyidagicha moslab chiqamiz:

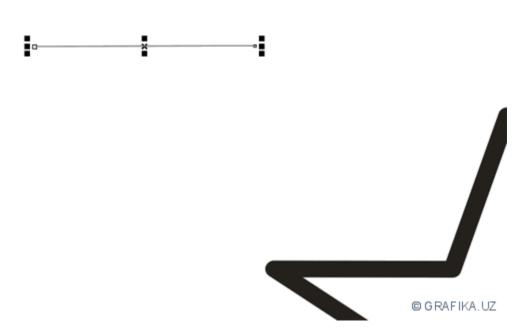
Natija:

@ GRAFIKA.UZ

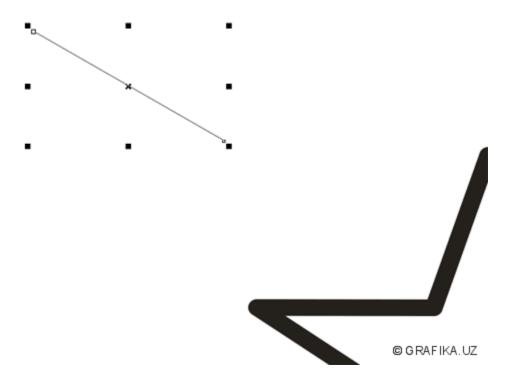
3. Instrumentlar orasidan **Free Hand Tool**ni tanlaymiz yoki klavishamizdan **F5** tugmasini bosamiz va ushbu instrument yordamida toʻgʻri chiziq chizamiz.

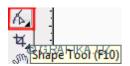

Endi ushbu chiziqni 30 gradusga oʻzgartiramiz, ya'ni boshqaruv paneliga **-30** yozib **Enter** tugmasini bosamiz.

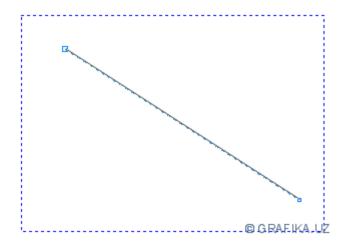

4. Instrumentlar orasidan Shape toolni tanlaymiz yoki F10 tugmasini bosamiz.

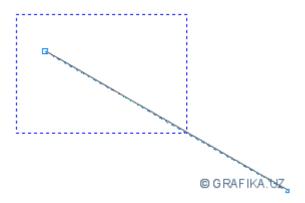
Ushbu instrument yordamida toʻgʻri chiziqni belgilaymiz, ya'ni toʻgʻri chiziq atrofini xuddi quyidagi rasmda koʻrsatilganday belgilaymiz:

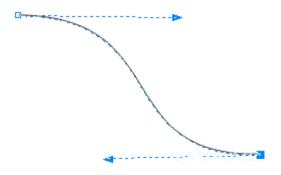
Boshqaruv panelidan Convert Line to Curve buyrug'ini tanlaymiz:

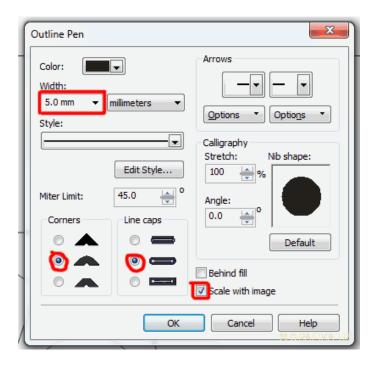
Sichqonchamiz chap tugmasi yordamida quyida koʻrsatilgan joyni belgilaymiz:

Endi esa koʻrsatilganday shakl holatini oʻzgartiramiz

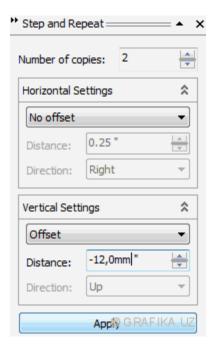
Ushbu shaklni belgilab insturmentlar orasidan Outline Pen Dialog ni tanlaymiz yoki F12 tugmasini bosamiz va quyidagicha moslaymiz:

Natija:

5. Ushbu bosqichda yuqoridagi shaklni ikki marta nusxalaymiz. Buning uchun Menyudan **Edit > Step and Repeat** buyrug'ini tanlaymiz yoki **Ctrl+Shift+D** tugmalarini bosamiz va quyidagicha moslaymiz:

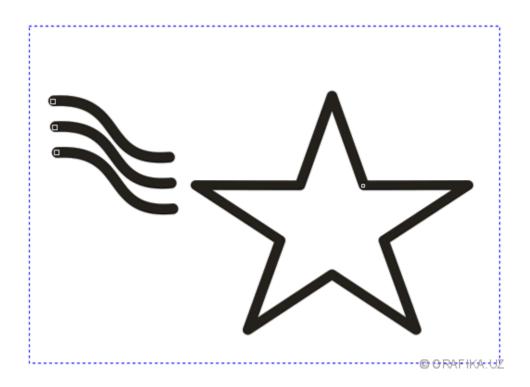

Shundan keyin Apply tugmasini bosamiz.

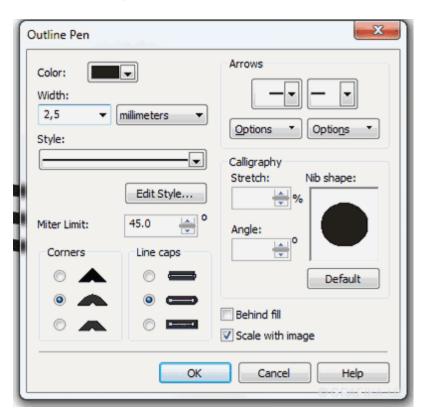
Pick tool yordamida yuqorida koʻrsatilgan 3ta shaklni tanlaymiz va Yulduzchamizning yon tomoniga oʻtkazamiz.

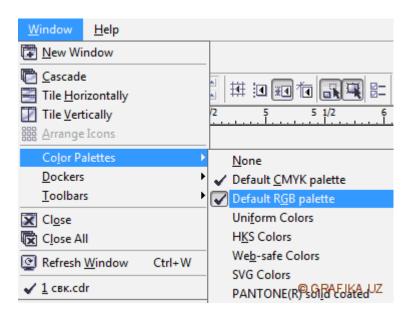
Yana insturmentlar orasidan **Pick Tool**ni tanlaymiz va Barcha shakllarni quyida koʻrsatilganday belgilab, Menyudan **Edit** > **Copy** (**Ctrl+C**) va **Edit** > **Paste** (**Ctrl+V**) buyruqlarini bajaramiz:

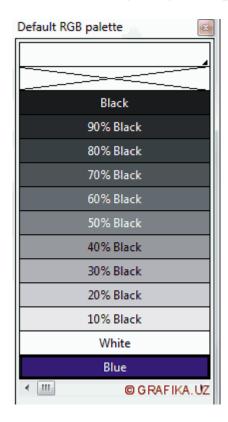
Insturmentlar orasidan $Outline\ Pen\ Dialog\ (F12)$ ni tanlaymiz va quyidagicha moslab OK tugmasini bosamiz:

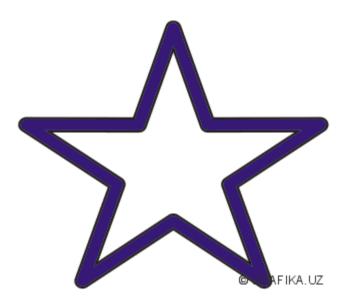
Endi **Default RGB Palette** ekranimizda koʻrinishu uchun, Menyudan **Window** > **Color Palettes** >**Default RGB** palette buyrug'ini tanlaymiz.

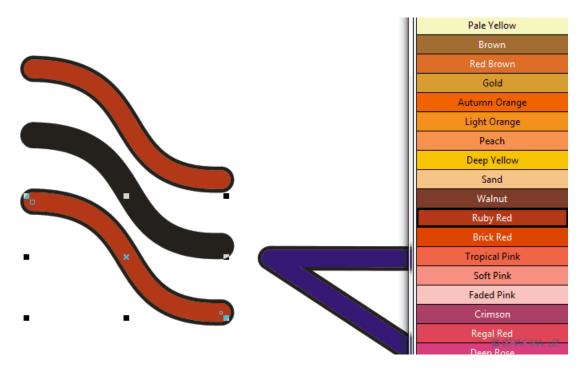
Yulduzchamiz ustiga sichqonchamiz chap tugmasini bosamiz va Ranglar orasidan **Blue** nomli rang ustiga sichqonchamiz oʻng tugmasini bir marta bosamiz:

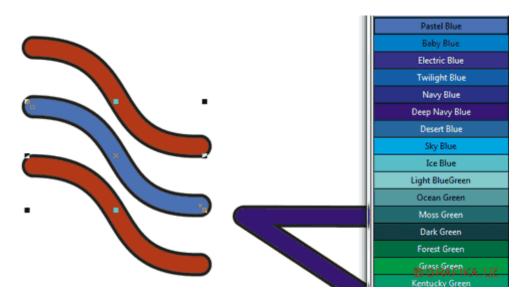
Natija:

Endi quyida koʻrsatilgan shakllar uchun **Rubby Red** rangni yuqoridagi bosqichda koʻrsatilgandek qoʻllab chiqamiz:

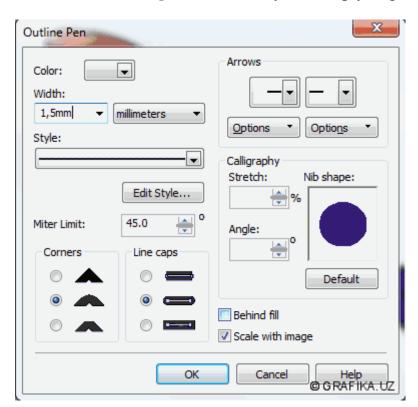

Oʻrtadagi shakl uchun esa **Pastle Blue** rangni qoʻllaymiz:

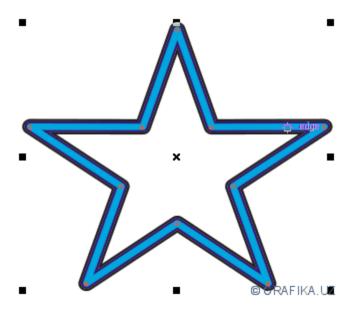

6. Endi yuqoridagi shakllarni belgilab nusxalaymiz. Buning uchun **Shift+Sichqonchamiz chap tugmasi**ni har bir shakl ustiga bosib chiqish orqali belgilaymiz va menyudan **Edit** > **Copy** (**Ctrl+C**) va **Edit** > **Paste** (**Ctrl+V**) buyruqlarini bajaramiz.

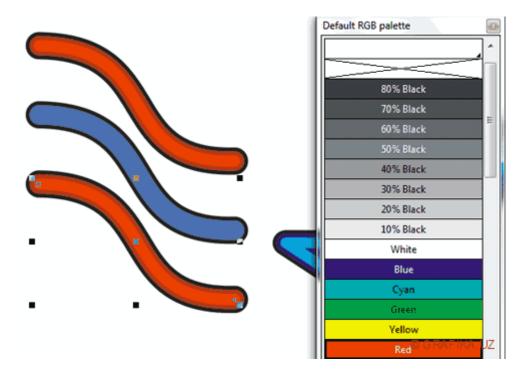
Outline Pen Dialog (F12) ni tanlaymiz va quyidagicha moslyamiz:

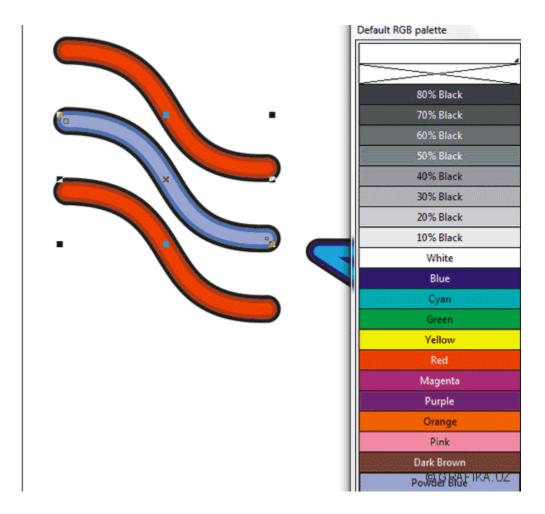
Endi Yulduzchamiz ustiga sichqonchamiz chap tugmasini bir marta bosish orqali tanlaymiz va Ranglar orasidan **Sky Blue** ustiga sichqonchamiz oʻng tugmasini bir marta bosish orqali yulduzcha ustini ushbu rangda boʻyab olamiz

Quyidagi shakllarni esa qizil rangda rasmda, koʻrsatilgan holatda boʻyab olamiz:

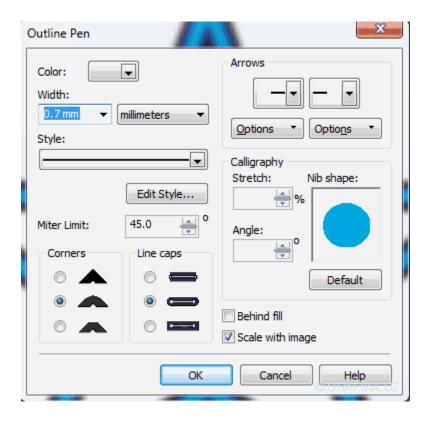

Oʻrtadagi shaklni esa Powder Blue rangida boʻyab olamiz:

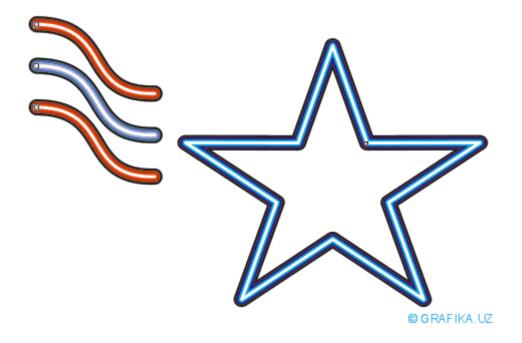
Yana eng yuqoridagi shakllarni nusxalaymiz, buning uchun har bir shakl ustiga **Sichonchamiz chap tugmasi** +**Shift tugmasi**ni bosib chiqamiz va Klaviaturamizdan **Ctrl**+**C** va **Ctrl**+**V** tugmalarini bosamiz.

Endi yana **F12** tugmasini bosamiz va moslaymiz:

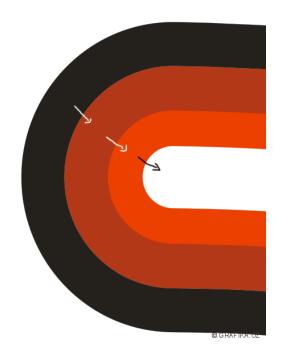

7. Bu safar barcha shakllarni bir xil rangda ya'ni oq rangda bo'yab olamiz. Bo'yash uchun esa, oq rang ustiga sichqonchamiz o'ng tugmasini bir marta bosamiz.

Natija:

Instrumentlar orasidan **Interactive Blend Tool**ni tanlaymiz va quyidagi rasmda koʻrsatilgandek yoʻnalishda ketma-ket chiziq chizamiz.

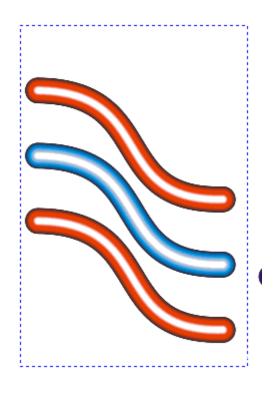

Natija:

Yuqoridagi amalani barcha shakl uchun qoʻllab chiqamiz:

Pick tool yordamida yuqoridagi 3ta shaklni quyida koʻrsatilganday belgilaymiz:

Sichqonchamiz oʻng tugmasini ushbu shakllar ustiga bir marta bosamiz va yulduzchamiz oʻng tomoniga olib kelib, sichqoncha tugmasini qoʻyib yuboramiz shundan keyin **Copy Here** buyrug'ini tanlaymiz:

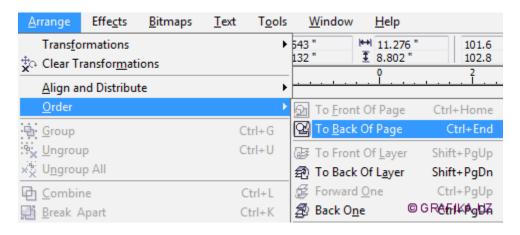
Ushbu shakllarni Yulduzcha chap tomonidagi shakllar bilan mos tushishi uchun boshqaruv panelidan mirror tugmasini bosamiz

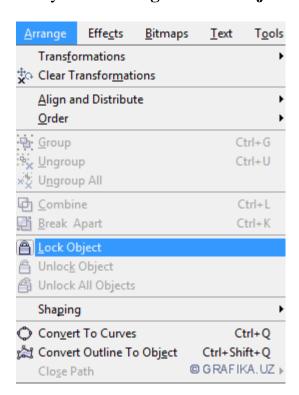
Natija:

8. Endi effect yaxshi koʻrinishi uchun orqa fon rangini qorada boʻyab olamiz. Buning uchun Instrumentlar orasidan **Rectangle Tool** (**F6**)ni tanlaymiz va orqa fonni belgilab, ranglar orasidan Qora rang ustiga sichqonchamiz chap tugmasini bir marta bosamiz. Shundan keyin ekranimiz qora rangga oʻtib qoladi, ushbu qora rangni orqa fonga oʻtkazish uchun, Menyudan **Arrange** > **Order** > **To Back of Page** buyrugʻini tanlaymiz yoki shundoqqina klavishamizdan **Ctrl+End** tugmlarini bosib qoʻya qolamiz.

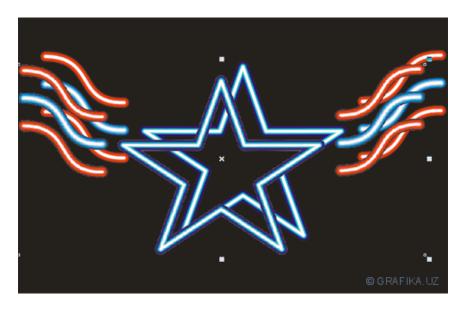
Menyudan **Arrange** > **Lock Object** buyrug'ini tanlaymiz:

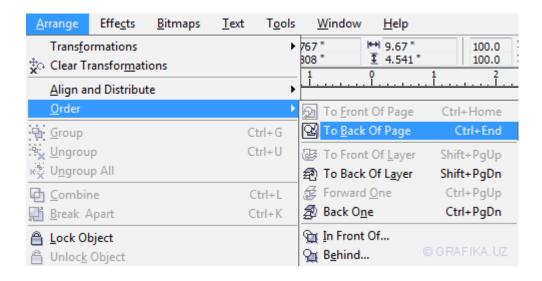
Barcha shakllarni belgilaymiz va Sichqonchamiz oʻng tugmasini bir marta bosib, sal pastroqqa tushib qoʻyib yuboramiz va **Copy Here** buyrugʻini tanlaymiz va menyudan **Bitmaps** > **Convert to Bitmap** buyrugʻini tanlab, moslaymiz:

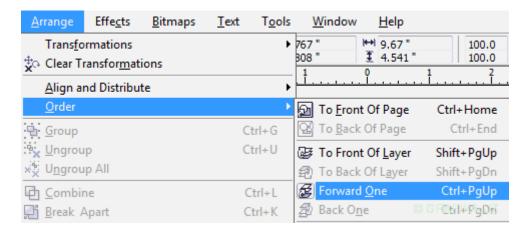
Natija:

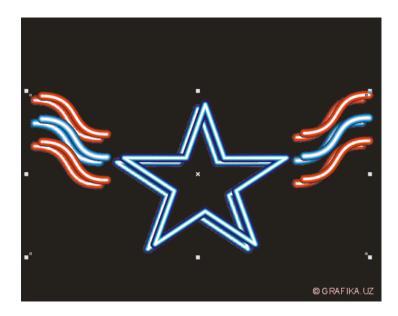
Quyidagi rasmda koʻrsatilganday bajaramiz:

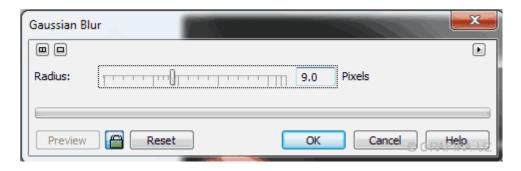
va

Quyidagi holatga keltiramiz:

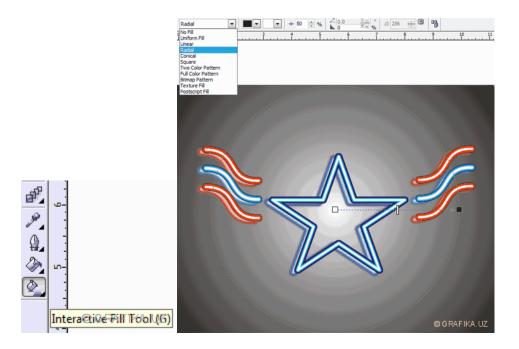
9. Menyudan **Bitmaps** > **Blur** > **Gaussian Blur** buyrug'ini tanlaymiz va quyidagicha moslab **OK** tugmasini bosamiz

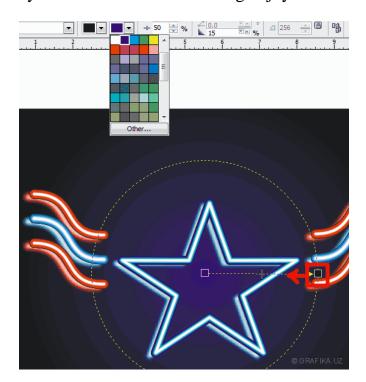
Qora fon ustiga sichqonchamiz oʻng tugmasini bosamiz va **Unlock Object** buyrug'ini tanlaymiz:

10. Instrumentlar orasidan Interactive **Fill Tool**ni tanlaymiz yoki klavishamizdan **G** tugmasini bosamiz va boshqaruv panelidan **Radial** buyrug'ini tanlaymiz

Boshqaruv panelidan quyidagi rasmda koʻrsatilganday rangni tanlaymiz va aylanamizni rasmda koʻrsatilgan joydan ushlab, biroz kichraytiramiz.

Laboratoriya mashg'ulotlarni oʻtkazish qoidalari va xavfsizlik choralari:

Berilgan nazariy ma'lumot bilan tanishib chiqiladi va topshiriqlar variantlari ketma-ket bajariladi va natijalar olinadi.

Kompyuter xonasida xavfsizlik texnikasi qoidalari va sanitariya – gigiyena talablariga amal qilinadi.

Nazorat savollari:

- 1. Yangi hujjat qanday yaratiladi?
- 2. Xotiradagi hujjat qanday yuklanadi?
- 3. Dastur interfeysi qanday?
- 4. Dastur menyularini sanang?
- 5. "Файл" menyusi orqali qanday ishlar bajariladi?

Adabiyotlar ro'yxati:

- 1. M.Mamarajabov, S.Tursunov. Kompyuter grafikasi va Web dizayn. Darslik. T.: "Choʻlpon", 2013 y.
- 2. U.Yuldashev, M.Mamarajabov, S.Tursunov. Pedagogik Web dizayn. Oʻquv qoʻllanma. T.: "Voris", 2013 y.
- 3. Compyuter graphics Edited by Nobahiko Mukai, First published March,2012 Printed in Croatia